

enig med mig i, at det er noget, vi skal lægge vægt på og ikke glemme.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Der er her tale om et område, hvor vi er inde i en god udvikling. På alle områder, alle niveauer, af uddannelsessystemet deltager såvel elever som lærere i stigende grad i internationale aktiviteter. Det er positivt. Som det også siges i redegørelsen, betyder øget kendskab til udenlandske forhold et mere realistisk kendskab til vore egne dyder og mangler. Det kan kun være nyttigt.

En af årsagerne til den positive udvikling er EU's udviklingsprogrammer, men heldigvis begrænser udviklingen sig ikke af den grund til EU-lande. Ægte internationalisering betyder, at danskernes kendskab til verden omkring os øges, uanset om der er tale om lande inden for eller uden for EU.

Det er også væsentligt at understrege, at selv om det er godt, at danske elevers og læreres kendskab til forholdene i andre lande øges, så er kvantitet ikke lig med kvalitet. Ti udlandsrejser er ikke ti gange så godt som én udlandsrejse. Derfor er der grund til at rose, at ministeren ikke blot lægger op til mere og mere, men også har initiativer i gang for at øge udbyttet af rejserne. At et af udbytterne er et bedre sammenhold mellem deltagerne, kan ikke undre folketingsmedlemmer – det kender vi jo fra udvalgsrejser – men dette skulle hverken for folketingsmedlemmers eller uddannelsessøgendes vedkommende være hovedformålet.

I det hele taget kan jeg i det store og hele tilslutte mig de initiativer, der beskrives i redegørelsen, og de nye initiativer, der foreslås. Jeg vil ikke gå i detaljer med alle de punkter, hvor jeg enig, men når jeg i det følgende kommer med nogle kritiske punkter, skal det altså ikke forstås som surhed. Som helhed er vi fra SF's side tilfreds med redegørelsen; men på nogle punkter finder vi den utilfredsstillende.

For folkeskolens tilfælde tager redegørelsen ikke fat på et problem, som mange familier opfatter som meget væsentligt, nemlig brugerbetalingen i forbindelse med udlandsrejser. Efterhånden som udlandsrejser bliver et nødvendigt led i uddannelserne, bliver det nødvendigt at sikre, at alle kan deltage uanset økonomisk formåen.

For de videregående uddannelsers vedkommende har internationaliseringen længe været et grundvilkår, som det også siges i redegørel-

sen, men den kommer ikke ind på, at omfanget og karakteren af internationalisering er meget ujævnt fordelt på institutionerne. En almindelig gennemlæsning af institutionernes årsrapporter vil afsløre, at der fortsat findes mange miljøer, hvor størstedelen af publikationerne er interne rapporter, også på fagområder, hvor der ikke specielt er nationale grunde til kun at udtrykke sig på dansk.

Det kan endda være; det er til dels et generationsproblem, og så længe de pågældende ikke optræder som vejledere for forskerstuderende, deltager i bedømmelsesudvalg osv., er problemet overskueligt. Det er værre, at ministeriet på centrale områder direkte modvirker øget internationalisering.

For eksempel har ministeriet bestemt, at man ikke kan søge et adjunktur, hvis der er gået et vist antal år efter kandidatgraden – bemærk: det er efter kandidatgraden, det er ikke efter ph.d.-graden. Men folk skal jo først have en ph.d.-grad, og hvis de så skal et par år til udlandet, før de tager en stilling, ja, så bliver tidsgrænsen let overskredet. Man kan ikke være sikker på, at der lige præcis står en stilling klar, når man er klar til at søge. Derfor forhindres folk i virkeligheden i at foretage et længerevarende udlandsophold, selv om vi alle er enige i det gode heri. Det rigtige ville selvfølgelig være, at der var en minimumstid, ikke en maksimumstid, efter ph.d.-graden og ikke efter kandidatgraden.

Ministeren hæfter sig ved, at Danmark sender en tredjedel flere udviklingsstuderende til udlandet, end Danmark modtager fra udlandet. Det tal er ikke alarmerende; lande med verdensprog vil altid være mere tiltrækkende end små lande med små sprog. Men jeg er bekendt med, at EU presser på for bedre balance, og så må der gøres noget, og det gøres der jo så også.

Til gengæld finder jeg et andet forhold, som ministeren ikke nævner, alarmerende. Det er ubalancen, hvad angår forskerstudierne, hvor der stort set ikke findes udenlandske studerende, selv om sprogproblemerne netop på dette niveau er af langt mindre betydning.

Forklaringen er først og fremmest, at Danmark afkræver et undervisningsgebyr, der hører til et af verdens højeste, og så er det svært for danske universiteter at konkurrere med de bedste universiteter i udlandet. Det er yderst skadeligt, både fordi vi mangler det faglige input, som udenlandske forskningsstuderende kunne give, og fordi vi savner det mål for danske miljøers